

Halász Tamás

Pasztellpercek

O Vertigo (Kanada): En Dedans / LegBelül

Trafó, Budapest

2000. április 25-26.

Kanada kortárs táncélete – a sors kegyelme folytán – felülreprezentált Magyarországon. Nem túlzás állítanunk, hogy a pezsgő kulturális élettel büszkélkedhető hatalmas ország táncéletének színe-virága járt már nálunk: ritkaság, hogy egy adott műfajt adott országban művelő alkotókról ilyen átfogó képet kaphat egy kelet-közép-európai ország „réteggközönsége”.

Ginette Laurin-t, az *O Vertigo* koreográfusát gyakran emlegetik együtt a hazánkban a közelmúltban bemutatkozott másik kanadaival, Marie Chouinard-ral (lásd: *Balkon*, 1999/11-12.). Nem mintha bármiféle szűkítő gyűjtőfogalom érvényes lehetne rájuk, de mindketten világszerte ismertek, francia-kanadaiak és mindketten nők.

Chouinard színháza nélküli a megszokott női princípiumokat és nagyon gyakran a szokatlant is. Az ő színháza kegyetlen vagy inkább kíméletlen, indulatokat felkorbácsoló, míg Laurin Budapesten bemutatott új koreográfiája finom kézzel elemez, láttat, szimbolizál, miközben elandalít. Chouinard hosszabb darabjai is klipszerűek, sebesen zajlók, szereplői párhuzamosan léteznek terükben, testi kontaktusai minimálisak. Laurin *En Dedans*-ja etűdökre bontottsága ellenére is olyan, mint egyetlen hatalmas, könnyű szövet lassú lobogása a szélben. Ennek az egyetlen, folyamatosan mozgásban lévő anyagnak részleteire fókuszál a koreográfus, hogy izgalmas, emberből komponált mikrocsendéleteket jelenítsen meg. Laurin világa kiegyensúlyozott és dinamikus, ám újdonságkereső radikalizmussal nem vádolható. A mozgás hőskori öröme érződik táncosain: valamiféle, a kifejezés szépsége fölött érzett archaikus boldogság. Az *O Vertigo* előadása tetszetős és elgondolkodtató, ám arra alkalmas pillanatok híján nem rögzül igazán. A legkülönbözőbb csoportosításban színen lévő kilenc táncos láthatóan testi karakterjegyeiket szem előtt tartva került az előadásba. Eltérő rasszjegyek, eltérő hajszín, testalkat segít a mozdulatok, a szerepek követésében, melyek mintha egy tetszőlegesen és ügyesen meghúzott, harmonizált beszélgető-dráma táncverzióját jelenítenék meg. Laurin művében pianón tartottak az emberi érzelmek: nincs drámai csúcspont, legfeljebb vizuális. Nincsen igazi feszültség, csak valami furcsa kiegyensúlyozottság, megspékelve némi súrlódással. Változatos felállásban összeeresztett táncosai finom jelekkel folytatnak testbeszédet. Elgyengülnek és megerősödnek, közelítenek vagy távolodnak. Pasztellszínű ruháikban lobbannak, vagy lebegnek. Mozdulatanyagukban kevés a meglepően új, de már csak maga az ismeretlen, rácsodálkozni való is. Érdekességnek fogható fel a stabil folyamatosság, amelyet a már említett sötét-szünetek tagolnak, talán pont a permanenciára felhíván a figyelmünket. A kanadai koreográfusnő a csoportmozgásnak igazán mestere: szinkronitás és aszinkronitás ütköztetésével ér el alkalmasint mégiscsak feszültséget. Nem fedi fel, nem is igazán hagy módot következtetni rá: kik is az ő emberei. Végig homályban marad, kiknek is közössége ez a kilenc fős kör. Sodródó, össze-összekapaszkodó táncosai, váltakozó hangulatú mozdulatai újra és újra mást sugallnak. Tisztáson vonuló nemes vadakat látunk, vagy pillanatképeket egy kisközösség magánéletéből. Laurin úgy tesz, mintha a felszínen mozogna. Mintha a lényegtelenrel foglalkozna. Mintha egy izgalmas képnek csak a peremét akarná megmutatni. Ennyiben mégis van rejtély, csak indítékot nem találni. Az absztrakt és a narratív tánc hangnembéli mezsgyéjén tartja előadását. Pasztellszínű életek pasztellszínű viszonyrendszeréből építkezik, összehúzza minden egyes pontot egymással, mint egy rejtvényben, hogy a vonalak erdejéből kirajzolódik valami, ami addig láthatatlan volt, és a „közönség” figyelme és partnersége, cselekvő közreműködése nyomán jelenhessen meg. Ám Laurin nem adott elég pontot, vagy túl sokat adott meg. Az utolsó képben, a partner által mozgatott, bábmerev testű táncosok szimbolikus viszonyába csomagolt záróüzenet egy szerethető és felejthető mű konklúziója: olykor elgyengülünk és egymásra szorulunk.

O Vertigo Danse

En Dedans, 1997 • fotó: Rolline Laponte

